

19^e en 20^e eeuw

Schets van Jan Veth

Dina Nerrings en Hendrica de Geus

De 's Gravenmoerse kant wordt gebruikt voor de streekdrachten van de minst draagkrachtige bevolking van onder meer de Zuid-Hollandse eilanden en de Eem- en Vechtstreek. Het is een vrij groffe kant, die, in vergelijking met de Beverse en Rijsselse kant, minder kostbaar is.

Tussen 1830 en 1870 wordt door de vrouwen en meisjes uit bijna elk burger- of daglonersgezin deze grove speldenkant voor eigen rekening gemaakt.

De meisjes moeten al op jonge leeftijd

meewerken. De gemeente en de dominee maken zich grote zorgen over de gezondheid van deze meisjes.

Tegen het einde van de 19^e eeuw wordt de vraag naar grove kant steeds minder.

Cornelis Blom, een venter in kantwerk, brengt deze 'pietekant' in 1912 nog in op een tentoonstelling van de Rotterdamse Kunstkring.

Waarom deze kant zo genoemd wordt is niet duidelijk.

17	5	Cornelis van der Sandt	"	18	"	"
17	5	Gerrit Thoduin	"	8	"	"
17	5	Joh. Pasmans	"	11	"	"
17	5	Sijth. Buijs	"	94	"	"
19	5	Janit Kelen	"	7	"	"
20	5	Cornelis Kieles	"	60	"	"
21	7	Wouter van Dorp	"	10	"	"
22	7	Jan Pasmans	"	49	"	"
23	7	Gijsje Hendrik Blom	"	7	"	"
24	7	Cornelis Blom	"	7	"	"
25	7	Corst. Wed. van	"	7	"	"
26	7	Tulio Kieles	"	16	"	"
27	8	W. van der Sandt	"	4	"	"
28	8	Willelm Floris	"	7	"	"
29	8	Abraham Kieles	"	60	"	"
30	9	Piet Kieles	"	7	"	"
31	11	Jan Pasmans	"	7	"	"
32	11	Abraham van der Sandt	"	60	"	"
33	"	Maurus Kieles	"	70	"	"
34	"	"	"	55	"	"

Patentregister

DE 'S GRAVENMOERSCHE KANTWERKSTER.

»EENE VERSTOORDE IDYLLE».

DOOR

W. N. WOLTERINK.

Die meisjes schijnen dartzel als bedoelde fladderaarster al zitten ze stil; hoor maar hoe ze giekelen en druk babbelende rondzien, zoo vaak ze heur oogen niet op hare vingers rusten laten.

Om de kant onbezoedeld te kunnen versteken en het afgewerkte gedeelte in het laadje op te bergen, is voor alles reinheid van handen noodig, maar ook eene zindelijke omgeving is wenschelijk, en zij verbiedt de kantwerkster allicht elke huishoudelijke bezigheid, of 't tijdverlies zou al te schadelijk uitkomen. Dat handwerk moet dus wel zin voor orde en zindelijkheid aankweeken.

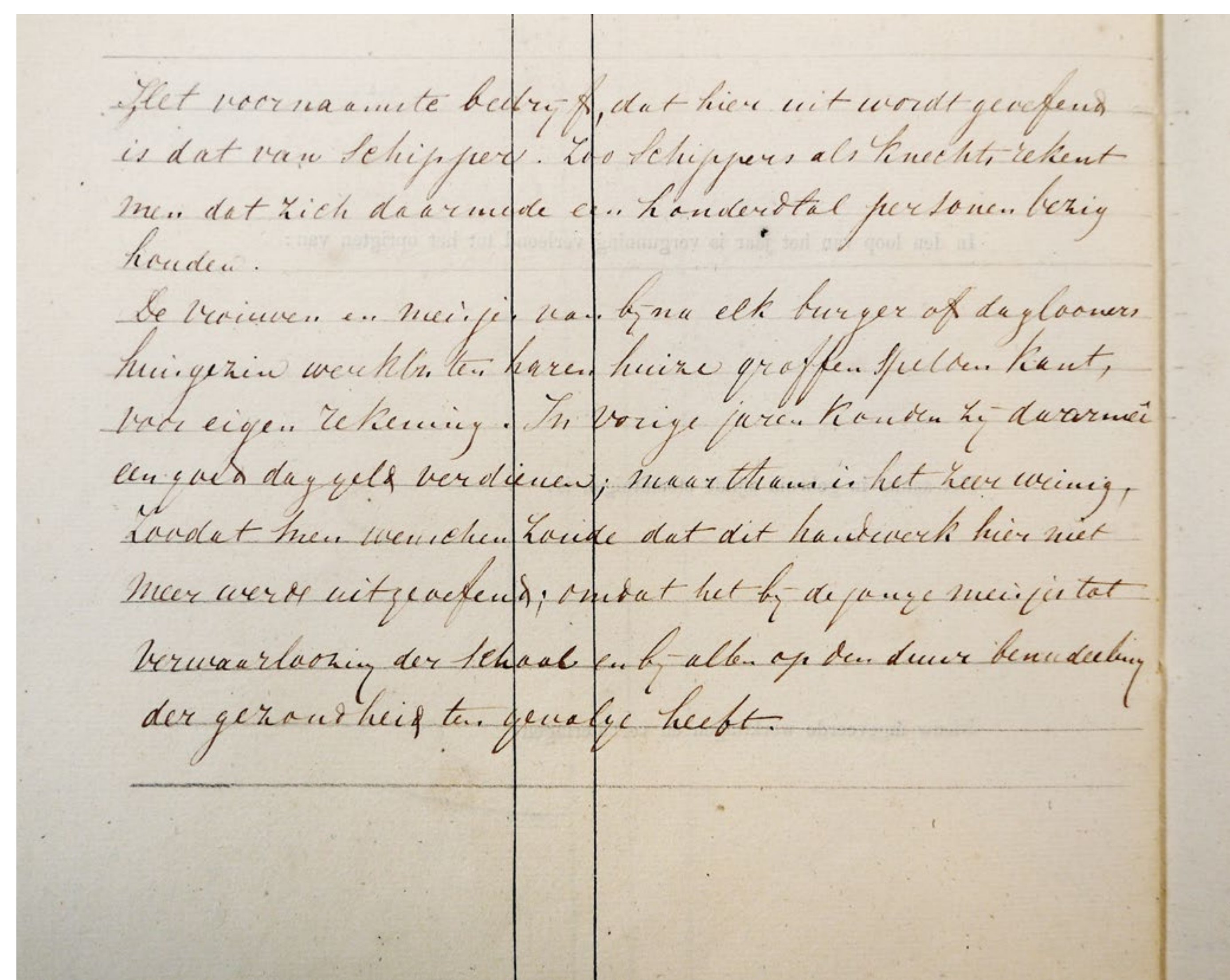
Zij zit van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, tien, twaalf, veertien uren op een stoel in dezelfde houding. Zij zit des winters in huis, dicht bij de kachel, want ze is kouwelijk; des zomers bij mooi weder voor 't huis, maar loopen doet ze niet tenzij om te gaan buren, vijftig of honderd schroden ver. Ja toch! zaterdags avonds gaat ze naar den winkelier haar werk afleveren en ook des zondags drentelt ze met een of meer jongens over straat.

Waarom zouden ze geen kant werken? Er is immers geen inspanning voor noodig, 't kind wordt niet afgebeeld! 't Loon is wel laag, maar begint terwijl het kind op een leeftijd is waarop het anders nog geen cent zou kunnen verdienen, en 't loersgeld is gering, voorondersteld dat de moeder zelve het kind de kunst niet leerde.

Wij naderen op nieuw eene groep gelijk wij onder die lindeboomen zagen. 't Gesprek loopt over vrijen en trouwen. Een vis allerinteressantst onderwerp; toch, dunkt u wellicht, minder geschikt voor jeugdige meisjes, onder wie er allicht schuilen van tien tot twaalf jaren, laat 't veertien zijn.

»Dat eeuwige zitten in dezelfde houding bezorgt niet alleen aan de meeste kantwerksters ruggegraatsverkrummelingen, maar eene algemeene spier- en zenuwverlapping is er mede het gevolg van. Onder de kinderen die uit zoodanige moeders worden geboren, vindt men de akeligste achterlijken van elke soort.

hier zien de verstandigste burgers gelukkig meer en meer in, hoe het lichamelijke en zedelijke elende voortbrengt. Zij roeden hunne dochters liever voor huishoudelijk-huiselijken arbeid op, al moeten ze dan ook dienstboden worden, of voor veld- of tuinarbeid, ja! kan 't niet anders, des noods nog liever voor eene fabriek.

Gemeentelijk jaarverslag 1860

Gedeelten uit het artikel van dominee W. N. Wolterink

